

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-158-5964

Chișinău

7 iunie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, se prezintă Avizul la proiectul hotărârii Parlamentului privind aprobarea Platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului (*inițiativa legislativă nr.123 din 02.05.2023*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.380 din 7 iunie 2023.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Avizului (în limba română –1 filă și în limba rusă –1 filă);
2. Avizul asupra proiectului de hotărâre (în limba română – 1 file).

**Secretar general
adjunct al Guvernului**

Igor PȘENICINȚI

*Ex.: Viorica Mustea
Te. 022-250-128*

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1472
"OS" _____	06 _____ 2023
Ora _____	_____

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr.380

din 7 iunie 2023

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul hotărârii
Parlamentului privind aprobarea Platformei de dialog
și participare civică în procesul decizional al Parlamentului**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul hotărârii Parlamentului privind aprobarea Platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.380/2023

AVIZ
**la proiectul hotărârii Parlamentului privind aprobarea Platformei
de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului**

Guvernul a examinat proiectul hotărârii Parlamentului privind aprobarea Platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 123 din 2 mai 2023) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

Potrivit notei informative, proiectul menționat a fost elaborat pomind de la necesitatea unei largi deschideri a Parlamentului față de cetățeni și conștientizând că sporirea gradului de transparență în procesul decizional este o garanție a încrederii reciproce dintre stat și cetățean, precum și împărtășind valorile europene de facilitare a accesului cetățenilor la activitatea Parlamentului, reieșind din responsabilitatea și rolul acestuia pentru viitorul țării.

Proiectul se încadrează în acțiunile prioritare stabilite în domeniul „Cooperării cu societatea civilă”, reflectate în Recomandarea nr. 1/2022 a Consiliului de Asociere UE- Republica Moldova din 22 august 2022 privind Programul de asociere UE-Republica Moldova (pct. 3. I. Democrație, drepturile omului și buna guvernare, subpct. 6).

Astfel, proiectul de hotărâre are drept scop eficientizarea participării societății civile și altor părți interesate, atragerea cât mai largă a acestora în procesul de luare a deciziilor și încurajarea inițiativelor civice ale cetățenilor.

În scopul cooperării permanente, deschise și eficiente dintre Parlament și societatea civilă, Parlamentul, prin Hotărârea nr. 373/2005, a adoptat Concepția privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă (în continuare – *Concepția*). Concepția stabilește atât principiile, obiectivele, mecanismul de cooperare, inclusiv formele de cooperare, cât și standardele minime de cooperare. În acest context, se atestă faptul că proiectul nu face referire la această Concepție, respectiv, nu a fost corelat cu dispozițiile acesteia. Menționăm că, potrivit art. 55 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – *Legea nr. 100/2017*), reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul de act normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține. Atât proiectul de hotărâre înaintat, cât și Hotărârea Parlamentului nr.373/2005 vizează același domeniu al intervenției juridice, fapt care determină compararea opțiunilor existente și selectarea celor mai bune soluții pentru

atingerea obiectivului scontat. În aceste condiții, pentru a se evita paralelismul legislativ și a se clarifica modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, necesită a fi analizată oportunitatea de abrogare a Hotărârii Parlamentului nr.373/2005 pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, precum și consolidarea prezentelor propuneri *de lege ferenda* astfel încât soluțiile propuse în proiectul actului normativ să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce constituie obiectul de reglementare a proiectului.

Având în vedere cele expuse, Guvernul comunică susținerea proiectului cu luare în considerare a necesității de a revizui proiectul în contextul Concepției aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005, în scopul evitării paralelismelor legislative, precum și unele propuneri de ajustări de ordin tehnico-legislativ.

La proiectul hotărârii Parlamentului:

Cu referire la preambulul hotărârii Parlamentului, se va revedea necesitatea acestuia prin prisma art. 43 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, care prevede că preambulul, de regulă, însoțește un act normativ de importanță majoră pentru societate.

Referitor la clauza de adoptare, referințele la actele normative care constituie temei legal necesită a fi însoțite de sursa publicării acestora. Subsecvent, în clauza de adoptare se va indica doar temeiul juridic concret pentru emiterea prezentului act normativ, referințele la alte norme ale actelor normative care nu constituie temei juridic de adoptare a actului normativ elaborat (nu constituie temei juridic pentru obiectul de reglementare al proiectului), nu se vor indica în clauza de adoptare. De exemplu, referințele care se referă la competența generală a autorității publice de a adopta acte normative în domeniul său de competență, nu constituie temei juridic de adoptare.

La art. 1, în vederea respectării uzanțelor de redactare a actelor normative, se recomandă ca textul „ , prevăzută în anexă” să fie substituit cu textul „(se anexează)”.

La art. 2, referitor la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ urmează a se ține cont că, potrivit art. 56 alin. (3) al Legii nr. 100/2017, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată, decât peste o lună de la data publicării, doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. În acest context, este necesar ca în nota informativă să se justifice, prin argumente suplimentare, că prevederile actului normativ prezentat întrunesc condițiile art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017.

La proiectul Platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului”:

Parafa de aprobare necesită a fi expusă după cum urmează:

„Aprobată
prin Hotărârea Parlamentului nr. /2023”.

Cu referire la capitolele Platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului, în vederea respectării art. 53 din Legea nr. 100/2017, se recomandă însemnarea succesivă cu numere ordinare exprimate prin cifre romane. Secțiunile capitolului, la rândul lor, necesită a fi însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe. Totodată, în continuare ne vom expune conform numerotării din proiect.

În vederea înțelegerii juste, se consideră oportun a se indica în dispozițiile generale ale proiectului ce reprezintă Platforma de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului” (în continuare – *Platforma*). Mai mult decât atât, semnalăm inadvertențe terminologice în utilizarea *ad litteram* a cuvântului „platforme” din punctul de vedere al conceptului juridic asimilat de către cadrul normativ existent ori o analiză a cadrului normativ special determină constatarea inexistenței unor reglementări conexe „Platformelor de dialog și participare civică” (a se vedea Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr.245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, inclusiv Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, etc.). În conformitate cu prevederile art.54 alin. (1) lit. h) din Legea nr.100/2017, la elaborarea unui proiect de act normativ se va utiliza noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică.

În pct. 2, cuvântul „definește” se propune a fi substituit cu cuvântul „stabilește”.

Subsecvent, dispozițiile acestui punct sugerăm a le preceda pe cele prevăzute în pct. 1.

La pct. 3:

Cu referire la subpct. 1), în textul definiției „societate civilă” se folosesc cuvintele „asociație de cetățeni” și „asociație de cetățeni neformală”, motiv pentru care considerăm oportună explicarea/definirea acestor sintagme, pentru a înțelege cu precizie care grupuri sociale pot participa în cadrul procesului decizional al Parlamentului.

În conexiune cu remarca prezentată supra, menționăm că la pct. 3 subpct. 1), definiția „părțile interesate” prevede în textul acesteia cuvântul „cetățeni”, astfel că identificăm trei situații diferite de utilizare a cuvintelor ce privesc „cetățenii” ca participanți la procesul decizional.

Cu referire la subpct. 2) și 4), menționăm că definirea termenului „părți interesate” este inutilă, având în vedere faptul că, în art. 2 în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, este prevăzută noțiunea termenului „parte interesată”, paralelismele legislative fiind inadmisibile. De asemenea, termenii „procesul decizional”, „consultare” și „recomandare” din subpct. 4), 5) și 7) nu sunt necesar a fi definiți, deoarece noțiunile acestora se regăsesc în art. 2 al legii citate.

La capitolul 2 „Principiile de dialog și participare civică”:

- principiile stabilite în proiect necesită a fi revizuite prin prisma principiilor prevăzute în Concepția, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005, în scopul evitării paralelismelor legislative;

- în pct. 4, subpct. 1) se propune a fi completat cu textul „procesele de participare fiind deschise și accesibile”;

- structura capitolului urmează a fi revăzută, ținând cont că un capitol nu poate fi compus doar dintr-un singur punct. Observație valabilă și pentru capitolul 4 „Obiective” și secțiunea 7.1.2. „Desfășurarea audierilor parlamentare”.

La capitolul 3 „Formele de participare civică”:

- sugerăm comasarea dispozițiilor acestuia cu dispozițiile capitolului 7, 8 și 9;

- înainte de indicarea formelor de participare civică, recomandăm a fi incluse dispoziții cu următoarele repere: „Societatea civilă trebuie să fie bine informată cu privire la drepturile, oportunitățile și modurile în care poate participa în procesul decizional. Participarea civică implică colaborarea cu o gamă largă de părți interesate, precum activiști ai societății civile, jurnaliști, academicieni, experți și cetățeni activi. Este important ca participarea civică să fie incluzivă, luându-se în considerare opiniile grupurilor reprezentative, inclusiv pe cei vulnerabili și marginalizați. Implicarea părților interesate trebuie să includă și pe cei ale căror vieți și interese vor fi influențate de implementarea deciziilor în cauză. O abordare incluzivă asigură relevanța politicilor și răspunde necesităților cetățenilor”.

La pct. 5:

- dispozițiile se propun a fi revăzute pentru asigurarea unei continuități logice a ideii și corelării dispoziției introductive cu subpunctele și alineatele acesteia;

- normele vor fi numerotate, conform art. 52 din Legea nr. 100/2017. Astfel, dispozițiile punctelor vor fi divizate inițial în subpuncte, însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, iar acestea, la rândul lor, vor fi divizate în alineate, însemnate succesiv, cu litere latine mici urmate de o paranteză;

- formele de participare civică, necesită a fi revăzute prin prisma formelor de participare prevăzute în Concepția aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005;

- cu referire la lit. a), în subpct. 3), 6), 7) și 8) se consideră oportun a se stabili exact timpul de plasare a informației (cu anumite zile înainte de desfășurarea evenimentelor), în conformitate cu recomandarea Grupului de state împotriva corupției (GRECO) privind publicarea în timp util a informației pentru a oferi timp suficient pentru informarea, consultarea și dezbateră publică;

- cu referire la lit. a), în subpct. 2) și 9) se propune a se indica periodicitatea actualizării datelor (semestrială, anuală). Suplimentar la subpct. 9) se consideră relevant a completa norma cu numele, prenumele funcționarilor publici din cadrul comisiilor permanente responsabile de cooperarea/conlucrarea cu părțile interesate;

- cu referire la lit. b) subpct. 1), se va indica modalitatea de recepționare a opiniilor și recomandărilor (ex. e-mail, poștă, mesaje pe pagina web oficială a Parlamentului, etc.);

- cu referire la lit. c) subpct. 3), norma, potrivit căreia participarea activă constă în crearea, la necesitate, de către comisiile permanente a consiliilor de experți, necesită a fi revăzută prin prisma art. 27 alin. (4) al Regulamentului Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996 (în continuare – *Regulamentul Parlamentului*), care prevede că comisiile permanente pot forma grupuri de lucru din experți și specialiști în materie, reprezentanți ai părților interesate cu care se consultă în activitatea lor;

- cu referire la lit. c), subpct. 5) se propune a fi completat cu cuvintele „cu părțile interesate”.

Denumirea capitolului 4 se propune a fi expusă în următoarea redacție „Scopul și Obiectivele Platformei”. În acest context, dispoziția din pct. 1 care prevede scopul Platformei se va include în acest capitol.

La pct. 7, se atestă faptul că obiectivele sunt, în esență aceleași, ca și cele stabilite în pct. 1.1 din Concepția aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005. Prin urmare, reiterăm necesitatea evitării paralelismelor legislative.

La pct. 8, în subpct. 2) este eronat indicat numărul Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Totodată, se propune excluderea textului „Legii nr. 135/2011 privind protecția datelor cu caracter personal”, având în vedere că are un caracter general și va crea confuzie și incertitudine la aplicarea normei prescise, fiind necesar a stipula expres la care categorii de date cu caracter personal va fi oferit accesul, spre exemplu: la numele, prenumele, datele de contact ale persoanelor implicate în procesul decizional în legătură cu examinarea proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament.

La pct. 9:

- în subpct. 1) și pct. 12, se va indica actul normativ prin care a fost aprobat Regulamentul Parlamentului, întru respectarea art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017;

- în subpct. 3) este menționată obligația părții interesate de a se înregistra ca parte interesată, însă în cuprinsul proiectului hotărârii nu este reglementată

metoda de înregistrare a părții interesate, atestând totodată lipsa referinței la vreun act normativ care stipulează procedura în cauză;

- referitor la subpct. 4), se reiterează recomandarea de a indica modalitatea de recepționare a opiniilor și recomandărilor (ex. e-mail, poștă, mesaje pe pagina web oficială a Parlamentului etc.).

La pct. 10:

- subpct. 1) se va exclude, deoarece este, în fapt, o obligație a Parlamentului, fiind expusă în pct. 11 subpct. 3);

- în subpct. 3), după cuvântul „participanților” se vor introduce cuvintele „la evenimentele de consultare publică”. Subsecvent, la textul „Parlamentul are dreptul să stabilească numărul participanților în dependență de numărul de locuri disponibile (aplicând formula „primul venit – primul servit”)”, această normă juridică se va exclude, or, numărul participanților nu ar trebui să fie limitat, deoarece scopul aprobării prezentului proiect de hotărâre derivă din necesitatea unei largi deschideri a Parlamentului față de cetățeni.

La pct. 11:

- subpct. 3) și 4) se vor comasa pentru a exclude repetările;

- suplimentar, se propune completarea normei cu obligația Parlamentului de a asigura informarea părților interesate despre rezultatele examinării opiniilor și recomandărilor parvenite la proiectele de acte normative înregistrate în Parlament.

Cu referire la secțiunea nr. 7.1 „Audieri parlamentare” se remarcă faptul că dispozițiile incluse în această secțiune excedează obiectul de reglementare al proiectului examinat, or, dispozițiile cuprinse sunt norme generale privind audierile parlamentare ce pot fi prevăzute nemijlocit în Regulamentul Parlamentului.

De asemenea, subsecțiunea 7.1.1 „Organizarea audierilor parlamentare” și subsecțiunea 7.1.2 „Desfășurarea audierilor parlamentare” conțin dispoziții generale privind organizarea și desfășurarea audierilor parlamentare, ce pot face obiectul de reglementare a Regulamentului Parlamentului. Potrivit pct. 15 din proiect, prin audiere parlamentară se înțelege instrumentul de activitate a Parlamentului în cadrul căreia deputații audiază și dezbat chestiuni actuale și importante pentru interesele societății cu implicarea reprezentanților autorităților și instituțiilor publice, experților, specialiștilor, societății civile și altor părți interesate. Astfel, dispozițiile secțiunii nu se referă exclusiv la audierea părților interesate, în sensul definiției date acestui termen în pct. 3 subpct. 2) din proiectul Platformei, („părți interesate” – societate civilă, cetățeni, persoane juridice de drept privat și asociațiile lor, care manifestă un interes sau vor fi afectați ori ar putea fi afectați de adoptarea deciziei și care pot influența procesul decizional), ci la toți actorii implicați la audierile parlamentare, cum ar fi de exemplu, autoritățile și instituțiile publice. Observație similară valabilă și pentru secțiunea 7.2, precum și pentru capitolele 8, 9 și 10, dispozițiile cărora pot face obiectul de reglementare a Regulamentului Parlamentului. Or, în măsura în care

se optează pentru reglementarea printr-un alt act normativ a procedurii de desfășurare și organizare a audierilor parlamentare/intrunirilor ad-hoc/conferinței anuale/memorandumului de cooperare, este necesar ca Regulamentul Parlamentului să prevadă acest fapt.

Cu referire la pct. 19, audierea de supraveghere nu poate viza performanța funcționarilor publici în gestionarea responsabilităților profesionale, întrucât, performanța funcționarilor publici se efectuează în conformitate cu Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2009, temeiul legal al căreia îl constituie Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Cu referire la pct. 21, dispozițiile care stabilesc că organizarea audierilor parlamentare poate avea loc la inițiativa președintelui comisiei permanente, a membrilor acesteia, precum și a reprezentanților societății civile, urmează a fi revăzută prin prisma art. 126 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului, potrivit căruia audierile parlamentare pot avea loc la inițiativa doar a Biroului permanent, a comisiilor permanente sau a fracțiunilor parlamentare.

La pct. 28, cuvintele „se obligă să transmită” se propun a fi substituite cu cuvântul „transmite”.

Dispoziția pct. 31, în forma în care este expusă, poartă caracter declarativ, fapt pentru care necesită a fi revăzută.

Dispozițiile pct. 36, 41 și 49 se propun a fi comasate, deoarece au același obiect de reglementare.

La pct. 42, dispozițiile ce prevăd crearea de către comisiile permanente a consiliilor de experți necesită a fi revizuită prin prisma art. 27 din Regulamentul Parlamentului, care nu prevede nemijlocit o asemenea competență comisiilor permanente. Potrivit alin. (4) din articolul citat, comisiile permanente pot forma grupuri de lucru din experți și specialiști în materie, reprezentanți ai părților interesate cu care se consultă în activitatea lor.

Subsecvent, în tot textul proiectului, se va asigura utilizarea unei terminologii constante, uniforme și care corespunde celei utilizate în alte acte normative. Astfel, constatăm că, deși, în denumirea capitolului 8 se utilizează termenul „consilii de experți”, în pct. 42 și 44 se remarcă utilizarea termenului „consilii permanente de experți”.

Cu referire la capitolul 10 „Memorandum de cooperare”, se va lua în considerare denotația cuvântului „memorandum” în sensul Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, ori la art. 2 al acestei legi este definit tratatul internațional ca orice acord încheiat în scris de către Republica Moldova, destinat a produce efecte juridice și guvernat de normele dreptului internațional, perfectat fie într-un instrument unic, fie în două sau mai multe instrumente conexe, oricare ar fi denumirea sa particulară (tratată, acord, convenție, act general, pact, memorandum, schimb de note, protocol, declarație,

statut, act final, modus vivendi, aranjament etc., toate având valoare juridică egală).

La pct. 52, referința la tratatul internațional se va indica respectându-se dispozițiile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017.

Cu referire la nota informativă la proiect, aceasta urmează a fi ajustată la rigorile anexei nr.1 din Legea nr.100/2017. Astfel, nota informativă va conține toate compartimentele cu informații relevante acestora. În acest sens, proiectul urmează a fi supliniți cu: compartimentul care prevede descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene; compartimentul, privitor la modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare; și, respectiv, compartimentele cu privire la constatările expertizelor. Totodată, la „Fundamentarea economico-financiară” este necesar de a completa compartimentul cu costurile estimative planificate în bugetul Secretariatului Parlamentului pentru anul 2023, în scopul dat.

În vederea atingerii scopului propus prin crearea Platformei, considerăm important să fie instituită o procedură de monitorizare și evaluare periodică a activității acesteia, inclusiv în baza unor indicatori prestabiliți, fapt ce va asigura funcționarea eficientă, sustenabilă și transparentă a Platformei.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 380

от 7 июня 2023 г.

Кишинэу

**Об утверждении Заключения по проекту постановления Парламента
об утверждении Платформы для диалога и гражданского участия
в процессе принятия решений Парламентом**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение по проекту постановления Парламента об утверждении Платформы для диалога и гражданского участия в процессе принятия решений Парламентом.

Премьер-министр

ДОРИН РЕЧАН

Контрасигнует:

Министр юстиции

Вероника Михайлов-Морару